

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОГО МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ТА ТОВАРОЗНАВСТВА

УДК 339.5:684

Бодак М. П.,

bodakmp@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1130-4312,

Researcher ID: F-2588-2019,

*к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю,
Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів*

Гирка О. І.,

lyolya110382@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4218-4034,

Researcher ID: F-7310-201,

*к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю,
Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів*

Філь М. І.,

terifil.ua@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7537-7182,

к.т.н., доц., доцент кафедри туризму,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ФОРМУВАННЯ РИНКУ МЕБЛІВ В УКРАЇНІ ТА МИТНІ ФОРМАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ЇХ ІМПОРТУ

Анотація. У статті розглядаються питання формування ринку меблів в Україні, імпорт на митну територію та митне оформлення меблів. Меблі здавна є невід'ємним компонентом діяльності, відпочинку та побуту людини. Їх дизайн, різноманіття й багатофункціональність у міру розвитку людської цивілізації все більше стає об'єктом подальшого вдосконалення. На сьогодні галузь виробництва меблів, а отже й ринок вітчизняних меблів не є досить привабливими для нових іноземних інвестицій. Це є наслідком значної кількості "тіньового" виробництва, що, в свою чергу, дестабілізує ситуацію на ринку меблів. Зважаючи на нерівність умов отримання прибутку офіційних виробників меблів та "тіньового", "гаражного виробництва", в Україні склалася неоднозначна ситуація для розвитку меблевого ринку. Обмеженість іноземних інвестицій, висока вартість обладнання для меблевої галузі, відсутність сучасної школи дизайну та червонодеревців не дозволяють сформувати власний ринок меблів вищого цінового сегмента. Тому значна частка меблів преміального сегмента надходить із країн Європейського Союзу, а українські майстри перекривають потребу виробництвом меблів за індивідуальним замовленням. Митне оформлення меблів не відрізняється за складністю від розмитнення товару іншої класифікації, проте без кваліфікованого супроводу провести грамотне митне оформлення даної продукції практично неможливо. Через те, що всі зовнішньоекономічні операції забезпечують надходження коштів до державного бюджету, посилення митного контролю, дотримання порядку визначення митної вартості та класифікації згідно з УКТЗЕД, митне оформлення меблів та їх частин (товарні позиції згідно з УКТЗЕД 9401 – 9404) в режимі випуску у вільний обіг має здійснюватися з обов'язковим проведенням митного огляду із залученням співробітників відділу тарифів та митної вартості та підрозділу боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.

Ключові слова: ринок меблів, імпорт меблів, мито, митні платежі, код УКТЗЕД, митне оформлення.

Bodak M. P.,

bodakmp@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1130-4312,

Researcher ID: F-2588-2019,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Commodity Science, Customs Affairs and Quality Management, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Gyrka O. I.,

lyolya110382@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4218-4034,

ResearcherID: F-7310-2019,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Commodity Science, Customs Affairs and Quality Management, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Fil M. I.,

merifil.ua@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7537-7182,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism,

Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

FORMATION OF THE FURNITURE MARKET IN UKRAINE AND CUSTOMS FORMALITIES DURING ITS IMPORT

Abstract. *The article deals with the formation of the furniture market in Ukraine, import into the customs territory and customs clearance of furniture. Furniture has long been an integral component of human activity, recreation and life. Its design, diversity, and multifunctionality are becoming more and more the object of further improvement as human civilization develops. Today, the furniture industry, and therefore the domestic furniture market, is not attractive enough for new foreign investments. This is a consequence of a significant amount of "shadow" production, which, in turn, destabilizes the situation in the furniture market. Taking into account the inequality of profit-making conditions of official furniture manufacturers and "shadow", "garage production" in Ukraine, an ambiguous situation has arisen for the development of the furniture market. The limitation of foreign investments, the high cost of equipment for the furniture industry, the absence of a modern school of design and cabinetmakers do not allow the formation of its own market for furniture of the higher price segment. Therefore, a significant share of the premium segment furniture comes from the countries of the European Union, and Ukrainian cabinetmakers cover the need by producing custom-made furniture. Customs clearance of furniture does not differ in complexity from customs clearance of goods of another classification, however, competent customs clearance of these products is practically impossible without qualified support. Since all foreign economic operations ensure the receipt of funds to the state budget, strengthening of customs control, compliance with the procedure for determining the customs value and classification according to the UCGFEA, customs clearance of furniture and their parts (commodity items according to the UCGFEA 9401 - 9404) in the mode of release into free circulation must be carried out with mandatory customs inspection with the involvement of employees of the department of tariffs and customs value and the division of combating smuggling and violations of customs rules.*

Key words: furniture market, import of furniture, customs duty, customs payments, UCGFEA code, customs clearance.

JEL Classification: L68; L81

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1221-2022-31-03>

Постановка проблеми. Меблі – це вмонтовані або пересувні вироби для обладнання житлових і службових приміщень, офісів та інших будівель, зон, де знаходиться людина (кафе, бари, зони відпочинку тощо). На сьогодні меблі виконують не тільки основну свою функцію, але й виступають елементом житлового інтер'єру, визначаючи обличчя приміщення, створюючи неповторну ауру місця перебування людини.

До основних функцій меблів відноситься задоволення потреб людини в праці – письмовий стіл, робоче крісло; використання для відпочинку і сну – диван, ліжко; для приготування і прийому їжі (стіл для обіду і кухонний); для зберігання різноманітних предметів (шафи для посуду, білизни, одягу тощо).

За останні роки ринок меблів значно розширився. Праці видатних дизайнерів і модельєрів

назавжди змінили вигляд комфортної зони перебування людини. Сучасний інтер'єр став виглядати таким завдяки іконам світового дизайну родом із Італії – Джо Понті, Ферруччо Лавіані, Алессандро Мендіні, Франческо Бінфаре, а також Клаудіо Луті, Алессандро Ла Спаду [1].

Пропозиція меблів на ринку відрізняється багатим різноманіттям архітектурно-художніх форм, оригінальністю конструкцій, комфортабельністю, широкою уніфікацією окремих деталей та вузлів. Щорічно зростає виробництво вітчизняних меблів, покращується його якість, асортимент постійно оновлюється, розширюється та вдосконалюється. Велика частина меблів імпортується в нашу країну з Італії, Німеччини, Польщі, Румунії, Індонезії тощо. Перспективні напрямки розвитку меблевої промисловості пов'язані з розробкою і впровадженням нових екологічних конструктивних, оздоблювальних і облицювальних матеріалів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивченням ринку меблів в Україні займалися багато вчених, зокрема Костюк Г. В. [2], Бондаренко Н., Удалих Д. [3], Соломянюк Н. М. [4], а питання формування споживних властивостей та деякі положення експертизи меблів досліджували у своїх роботах Желавська О. О., Байдакова І. М., Губа Л. М., Кожушко Г. М., Передрій О. І. [5]. До 2019 року меблева індустрія стала одним із головних маркерів зростання економіки України. Мораторій на експортний вивіз лісу кругляка вдихнув життя у вітчизняні деревообробні фабрики, а також галузь стала магнітом для іноземних інвесторів – від Скандинавії до Закавказзя. Крім того, зростання купівельної спроможності українців відродило імпорту.

Незважаючи на зростання ввезення меблів закордонного виробництва, що обвалилося в 2014-2015 роках, обсяг продажів імпорту все одно приблизно на 43% менший, ніж він був у довоєнному 2013 році. Що ж до експорту, то він лише за підсумками 3-х кварталів 2019 року становив 5 мільярдів 380 мільйонів гривень, а за підсумками 2017 року весь експорт деревообробної індустрії становив € 4,25 мільярда [6].

Попит на українському ринку історично задовольнявся як меблями вітчизняного виробництва, так і імпортними товарами. Імпорту з Італії та Німеччини задовольняв попит у верхньому сегменті ринку, тоді як імпорту з країн Азії – попит на дешеві меблі. Місцеве виробництво в основному орієнтувалося на задоволення попиту в нижньому та середньому сегментах ринку [7].

Зважаючи на те, що в нашому дослідженні вивчалися меблі кухонні, секційні, подано інформацію про імпорту “інших меблів та їх частин” (код 9403 згідно з УКТЗЕД). Імпорту інших меблів та їх частин у 2018 році склав 15,9 тис. тонн на загальну вартість 47,3 млн дол. США. В порівнянні з аналогічним періодом минулого року відбулося збільшення кількісних обсягів імпорту на 25%.

Основними товарами в структурі імпорту за ваговим показником є наступні:

- 34% – меблі дерев'яні (5,4 тис. тонн, збільшення обсягів на 21% у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року) в основному імпортувалися з Польщі, Італії, Китаю: переважно в товарній структурі це шафи, комоди, полиці, столи, тумбочки, вішалки;
- 19% – меблі металеві (3,1 тис. тонн, збільшення обсягів на 47% у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року) в основному імпортувалися з Китаю, Польщі, Тайваню: переважно в товарній структурі це ліжка, столи, вішалки;
- 15% – частини інших меблів (2,4 тис. тонн, збільшення обсягів на 62% у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року) в основному імпортувалися з Китаю, Білорусі, Польщі.

У цілому географічна структура імпорту в Україну інших меблів та їх частин у поточному році залишається незмінною по відношенню до відповідного минулого року.

На 7 країн-відправлення “інших меблів та їх частин” припадає 83% за ваговим показником від загального обсягу зазначених товарів. Основні країни-відправники: Китай (26%), Польща (25%), Італія (11%), Білорусь та Німеччина (по 6%). Основними імпортерами в Україні є ТОВ “ЮСК УКРАЇНА” (14%) переважно з Польщі, Білорусі – столи, стелажі, ліжка, вішалки, комоди, полиці, шафи; ТОВ “ЕПІЦЕНТР К” (5%) – Китаю, Тайваню, Малайзії – столи, тримачі для одягу, тумби; СП ТОВ “МОДЕРН-ЕКСПО” (3%) – Білорусі, Польщі; ТОВ “ПРАКТИК ПРО” (3%) – Російської Федерації; ТОВ “ТКМ-ПЛЮС” (3%) – Італії, Німеччини [8].

Проведений аналіз свідчить, що ринок меблів в Україні переживає складний етап відновлення та становлення. Відсутність суттєвих інвестицій, висока вартість обладнання та фахівців високого класу не дозволяє перекривати потребу у меблях преміального сегмента за рахунок власного виробництва. Тому імпорту меблевої продукції буде актуальним ще протягом тривалого часу, а відповідно, і правильність митного оформлення має важливе значення.

Постановка проблеми. Метою статті є аналіз ринку меблів в Україні, характеристика імпорту та особливості митного оформлення меблів – код 9403 згідно з УКТЗЕД.

Виклад основного матеріалу дослідження. Меблі здавна є невід’ємним компонентом діяльності, відпочинку та побуту людини. Їх дизайн, різноманіття й багатофункціональність у міру розвитку людської цивілізації все більше стає об’єктом подальшого вдосконалення. Європейський меблевий ринок є надзвичайно привабливим для операторів і, відповідно, має динаміку до зростання кількості конкурентів.

На сьогодні галузь виробництва меблів є не досить привабливою для нових іноземних інвестицій. Це є наслідком значної кількості “тіньового” виробництва, що, в свою чергу, дестабілізує ситуацію на ринку меблів. Українські виробники зможуть зміцнити свої позиції на вітчизняному ринку й, можливо, навіть за кордоном, якщо вирішать основні проблеми у виробництві меблів і усунуть усі гальмуючі фактори.

За даними державної служби статистики, в період 2015-2020 рр. виробництво меблів в Україні характеризується нестабільною динамікою (табл. 1).

Статистика показує, що 2015 рік став надскладним для меблевої галузі України. Виробники меблів втратили близько 20% ринку збуту,

а економічна криза серйозно підірвала купівельну спроможність та призвела до скорочення продажів на внутрішньому ринку. Крім того, свій відбиток наклала ситуація на сході України і в Криму. Показники обсягів реалізації меблів у натуральному вираженні мали тенденцію до скорочення, при цьому в грошовому вираженні, починаючи з 2016 року, спостерігається деяке зростання, що свідчить про вплив фактора зростання цін на меблі.

Проте політичні та економічні труднощі відкрили нові можливості для українських виробників меблів – активне заповнення внутрішнього ринку і, як наслідок, подолання конкуренції з боку імпорту. Попит на меблі для бізнесу залежить від зростання кількості існуючих підприємств та розвитку їх діяльності. Потрібно відзначити: в період 2015-2019 рр. кількість суб’єктів господарювання в Україні збільшилася на 8,3%, що відбулося за рахунок зростання кількості дрібних підприємств. Також виробництво меблів для офісу в 2018 році збільшилося на 6,3%, в порівнянні з 2017 р, а меблів для підприємств торгівлі – на 52%. Це свідчить про зацікавленість українського бізнесу у використанні меблів вітчизняного виробництва [7].

У структурі імпорту меблів 62% складають “Інші меблі та їх частини (код товарної позиції 9403 згідно з УКТЗЕД)” (табл. 2).

Таблиця 1

Виробництво меблів за видами за 2015-2020 роки [9]

Найменування продукції за Номенклатурою продукції промисловості, одиниця вимірювання	Кількість виробленої промислової продукції (валове виробництво) за					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Меблі для сидіння жорсткі з металевим каркасом (крім обертових, медичних, хірургічних, стоматологічних або ветеринарних, перукарських тощо), шт.	303240	383046	475037	372422	424477	292000
Меблі для сидіння м’які з дерев’яним каркасом (включаючи гарнітури меблеві з дивану та двох крісел; крім обертових), шт.	18280	11469	18040	19706	20344	4841
Меблі для офісів дерев’яні, шт.	64776	78348	101930	114505	136651	142787
Меблі кухонні, шт.	129	1006	1667	956	304	430
Меблі для їдалень та віталень дерев’яні (крім дзеркал, призначених для встановлення на підлозі, сидінь), шт.	3321	1727	2194	1316	1643	1194

Українська класифікація товарів ЗЕД для групи товарів Меблі [10]

Розділ XX (94-96)	Різні промислові товари
Група 94	Меблі; постільні речі, матраци, матрацні основи, диванні подушки та аналогічні набивні речі меблів, світильники та освітлювальні прилади, в іншому місці не зазначені; світлові покажчики, табло та подібні вироби; збірні будівельні конструкції
9403	Інші меблі та їх частини
- 9403 10	меблі металеві, що використовуються в установах:
- 9403 10 51	столи письмові
- 9403 10 58	інші меблі
- 9403 10 91	шафи, що мають двері, засувки або відкидні дверцята
- 9403 10 93	шафи для збереження паперів, картотеки та інші шафи
- 9403 10 98	інші
- 9403 20 20	металеві ліжка
- 9403 20 80	інші меблі металеві
- 9403 30 11	столи письмові
- 9403 30 19	інші меблі дерев'яні, що використовуються в установах
- 9403 30 91	шафи, що мають двері, засувки або відкидні дверцята; шафи для збереження паперів, картотеки та інші шафи
- 9403 30 99	інші меблі дерев'яні, що використовуються в установах
- 9403 40 10	меблі кухонні, секційні
- 9403 40 90	інші меблі дерев'яні, що використовуються на кухнях
- 9403 50 00	меблі дерев'яні типу спальні
- 9403 60	інші меблі дерев'яні:
- 9403 60 10	меблі дерев'яні для столових та житлових кімнат
- 9403 60 30	меблі дерев'яні для магазинів
- 9403 60 90	інші меблі дерев'яні
- 9403 70 00	меблі з пластмаси
- 9403 81 00	меблі бамбукові або ратанові
- 9403 89 00	меблі з інших матеріалів, включаючи тростину, лозу або з аналогічних матеріалів
- 9403 90 10	частини з металу
- 9403 90 30	частини з дерева
- 9403 90 90	частини з інших матеріалів

Основним інструментом митної політики країни є митні збори і платежі. Зменшення ставок мита дозволяє лібералізувати економічне середовище, а підвищення – навпаки, призводить до стримування імпорту та орієнтації на місцевих виробників. Міжнародна співпраця в галузі митної політики дозволяє налагодити міждержавне співробітництво та укласти угоди, які регламентують нарахування митна.

Так, на підставі міждержавної угоди від 24.06.2010 (Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ) та Угоди про сільське господарство між Україною та Ісландією, Україною та Королівством Норвегія, Україною та Швейцарською Конфедерацією (включає Міждержавну Угоду з Князівством Ліхтенштейн і Міждержавну Угоду з Швейцарською Конфедерацією) встановлено преференцію по миту “403” і зменшення ставок ввізного мита (ЄАВТ) – ставка 0%, дія з 01.01.2022 р.

Преференція по миту “410” регламентує зменшення на меблі кухонні, секційні ставок ввізного мита (ЄС) і встановлення в розмірі 0 % з 01.01.2022 до 31.12.2022 на підставі Міждержавної угоди від 27.06.2014 “Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони” та Листа Держмитслужби № 15-03/1677 від 22.12.2021 “Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит”.

Також діють преференції по миту “420” відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою на вказані у коментарі товари походженням з Канади знижено ставки ввізного мита (лист ДФСУ від 24.07.2017 № 19504/7/99-99-19-04-17); “422” – відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль на вказані у коментарі товари походженням з Ізраїлю.

ням з Ізраїлю знижено ставки ввізного мита; “424” – відповідно до положень Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії на вказані у коментарі товари походженням зі Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії знижено ставки ввізного мита.

Ще одним платежем, який наповнює державний бюджет від імпорту меблів, є ПДВ. Податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Податкового кодексу України.

Об'єктом оподаткування (стаття 185 Податкового кодексу України) є операції платників податку з:

- ввезення товарів на митну територію України в митних режимах імпорту або реімпорту, у тому числі постачання товарів з-під митних режимів магазину безмитної торгівлі, митного складу або спеціальної митної зони для їх подальшого вільного обігу на території України;
- вивезення товарів у митному режимі експорту або реекспорту, в тому числі постачання товарів, які перебувають у вільному обігу на території України, до митних режимів магазин безмитної торгівлі, митний склад або спеціальна митна зона.

При ввезенні товарів на митну територію України базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість, але не менша митної вартості цих товарів, із урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті, за винятком податку на додану вартість, що включаються до ціни товарів згідно із законом (стаття 190 Податкового кодексу України). На сьогодні ставка ПДВ складає 20 %.

З метою недопущення порушень законодавства України при митному оформленні товарів товарних груп 9403 згідно з УКТЗЕД, а також для забезпечення повноти надходження коштів до Держбюджету при переміщенні меблів через митний кордон України необхідно забезпечити ряд вимог.

Пропуск на митну територію України та митне оформлення вищезазначених товарів здійснюється виключно після здійснення митного огляду заявленого до митного оформлення товару, достатнього для однозначної ідентифікації товару, а при необхідності й проведення вивантаження. При митному огляді необхідно проводити перевірку відповідності наведених у товаросупровідних документах даних про

кількість, комплектність, матеріал виготовлення та матеріал покриття меблів, країни походження та виробника, маркування тощо.

За результатами огляду складається Акт про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу [11]. Посадові особи митниць здійснюють огляд не пізніше закінчення робочого дня (зміни). Якщо посадовою особою проведення огляду не завершено у зв'язку із закінченням її робочого часу, то посадова особа, яка проводить огляд, доповідає про це керівнику підрозділу митного оформлення (особі, яка виконує його обов'язки). Керівник підрозділу митного оформлення (особа, яка виконує його обов'язки) визначає іншу посадову особу, яка протягом робочого часу митниці завершить огляд, про що проставляється відмітка в АСМО.

Після прибуття на місце проведення огляду посадова особа, яка проводить огляд:

- а) перевіряє повноваження осіб, присутніх при проведенні огляду, а також підстави для їх присутності в зоні митного контролю;
- б) встановлює факт пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення до огляду та виконання дій, зазначених у рішенні про проведення огляду (у разі його направлення власнику товарів або уповноваженій особі перед проведенням огляду).

До Акту має бути внесена наступна інформація: назва товару; загальна вага (нетто/брутто) товару; спосіб упаковки; кількість палетів; представлений вид товару (розібраний для зручності транспортування, частково розібраний чи зібраний); комплектність (кількість шаф, секцій, стільців, крісел та інше); матеріал виготовлення меблів; наявність та матеріал покриття меблів; наявність оздоблення; країна походження та виробник.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Таким чином, на сьогоднішній день меблевий ринок України активно розвивається, з кожним роком з'являється все більше нових фірм, що виробляють та реалізують меблеву продукцію. Лідируючі позиції займають вітчизняні виробники саме в економічному сегменті. Щодо дорогої ексклюзивної меблевої продукції, то українці, як і раніше, надають перевагу закордонним виробникам. Тому питання правильності митного оформлення меблів, які ввозяться на митну територію України, мають важливе значення і дозволяють сформулювати сприятливе конкурентне середовище на ринку та забезпечити надходження до державного бюджету.

ЛІТЕРАТУРА:

1. П'ятірка провідних метрів італійського дизайну меблів : веб-сайт. URL : <https://4room.ua/ua/blog/pjaterka-vedushih-myetrov-italjanskogo-dizaina-mebeli/>.
2. Костюк Г. В., Малета Т. В. Розвиток підприємницької діяльності на ринку меблів України. *Ефективна економіка*. 2013. № 12 : веб-сайт. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2616>.
3. Бондаренко Н., Удалих Д. Дослідження стану розвитку меблевої промисловості України в сучасних умовах господарювання. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ, 2021. Том 68. № 1. С. 174-184.
4. Соломянюк Н. М., Федотова Н. М., Кривенко О. Інтернет-торгівля як елемент ринкової інфраструктури на ринку офісних меблів. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. Вип. 4 (227).
5. Товарознавство непродовольчих товарів, ч. 1 / І. М. Байдакова, Л. М. Губа, Г. М. Кожушко, О. І. Передрій, С. В. Ягелюк. Луцьк : Редакційно-видавничий відділ Луцького національного технічного університету, 2014. 355 с.
6. Мебельный рынок Украины в 2019: экспорт по-прежнему превалирует над импортом : веб-сайт. URL : <http://sd.net.ua/2019/10/04/mebelnyy-rynok-ukrainy-v-2019-eksport-po-prezhnemu-prevaliruet-nad-importom.html>.
7. Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку української меблевої промисловості : веб-сайт. URL : <https://uafm.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/dorozhnya-karta-dlya-rozvytku-meblevogo-sektoru-ukrayiny.pdf>.
8. Аналітичний огляд ринку меблів України : веб-сайт. URL : <https://uafm.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/oglyad-rynku-mebliv-2018.pdf>.
9. Виробництво основних видів промислової продукції. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL : <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/vyrobnytstvo-osnovnykh-vydiv-promyslovoi-produktsii-schorichno>.
10. Українська класифікація товарів ЗЕД : веб-сайт. URL: <https://qdpro.com.ua/uk/uktzed>.
11. Наказ № 636 “Про затвердження форми Акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу” : веб-сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-12#Text>.

REFERENCES:

1. P'iatirka providnykh metriv italijs'koho dyzajnu mebliv : veb-sajt, available at : <https://4room.ua/ua/blog/pjaterka-vedushih-myetrov-italjanskogo-dizaina-mebeli/>.
2. Kostiuk, H. V. and Maleta, T. V. (2013), Rozvytok pidpriemnyts'koi diial'nosti na rynku mebliv Ukrainy, *Efektivna ekonomika*, № 12 : veb-sajt, available at : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2616>.
3. Bondarenko N. and Udalykh D. (2021), Doslidzhennia stanu rozvytku meblevoi promyslovosti Ukrainy v suchasnykh umovakh hospodariuvannia, *Halys'kyj ekonomichnyj visnyk*, TNTU, T., Tom 68. № 1. S. 174-184.
4. Solomianiuk, N. M., Fiedotova, N. M. and Kryvenko, O. (2020), Internet-torhivlia iak element rynkovoi infrastruktury na rynku ofisnykh mebliv, *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vyp. 4 (227).
5. Tovaroznavstvo neprodovol'chyykh tovariv, ch. 1 / I. M. Bajdakova, L. M. Huba, H. M. Kozhushko, O. I. Peredrij, S. V. Yaheliuk (2014), Redaktsijno-vydavnychyj viddil Luts'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu, Luts'k, 355 s.
6. Mebel'nyj rynek Ukrainy v 2019: eksport po-prezhnemu prevalyruet nad ymportom : veb-sajt, available at : <http://sd.net.ua/2019/10/04/mebelnyy-rynok-ukrainy-v-2019-eksport-po-prezhnemu-prevaliruet-nad-importom.html>.
7. Dorozhnia karta konkurentospromozhnoho rozvytku ukrains'koi meblevoi promyslovosti : veb-sajt, available at : <https://uafm.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/dorozhnya-karta-dlya-rozvytku-meblevogo-sektoru-ukrayiny.pdf>.
8. Analitychnyj ohliad rynku mebliv Ukrainy : veb-sajt, available at : <https://uafm.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/oglyad-rynku-mebliv-2018.pdf>.
9. Vyrobnytstvo osnovnykh vydiv promyslovoi produktsii. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy : veb-sajt, available at : <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/vyrobnytstvo-osnovnykh-vydiv-promyslovoi-produktsii-schorichno>.
10. Ukrains'ka klasyfikatsiia tovariv ZED : veb-sajt, available at: <https://qdpro.com.ua/uk/uktzed>.
11. Nakaz № 636 “Pro zatverdzhennia formy Akta pro provedennia ohliadu (pereohliadu) tovariv, transportnykh zasobiv, ruchnoi poklazhi ta bahazhu” : veb-sajt, available at : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-12#Text>.

Стаття надійшла до редакції 27 вересня 2022 року